

**Passief gebruik van social media en het lichaamsbeeld: De rol van opwaartse sociale
vergelijking**

Universiteit Utrecht

Master thesis

Utrecht University

Master's program in Clinical Child, Family and Education Studies

Naam student: F.S. Mosch (4958268)

UU-ser: 22-2177

Supervisor: L.A. Henricks, Msc.

Second Assessor: K. Buist, Msc.

Datum: 28 mei 2023

Voorwoord

Voor u ligt de masterthesis ‘Passief gebruik van social media en het lichaamsbeeld: De rol van opwaartse sociale vergelijking’. Deze thesis is geschreven in het kader van mijn afstuderen aan de master Clinical Child, Family and Education Studies aan de Universiteit Utrecht. Gedurende tien maanden heb ik mij verdiept in de wetenschappelijke literatuur over het gebruik van social media en na het uitvoeren van kwantitatief onderzoek ben ik erin geslaagd mijn onderzoeksvraag te beantwoorden.

Het gebruik van social media is de afgelopen decennia enorm gegroeid en is niet meer weg te denken uit de maatschappij. Hoewel social media bijdraagt aan het verbinden van mensen en het delen van informatie is er ook toenemende bezorgdheid over de mogelijke negatieve effecten ervan, onder andere op het gebied van lichaamsbeeld. Ontevredenheid over het lichaam wordt geassocieerd met de ontwikkeling van diverse psychiatrische problemen. Ik hoop dat deze masterthesis zal bijdragen aan het vergroten van het bewustzijn over de mogelijke negatieve gevolgen van socialmediagebruik op het lichaamsbeeld van jongeren.

Graag zou ik een aantal mensen willen bedanken voor hun hulp bij het tot stand komen van deze thesis. Allereerst wil ik mijn thesisbegeleider Lisan Henricks bedanken voor haar deskundige begeleiding, feedback en steun die ik heb mogen ontvangen gedurende de afgelopen maanden. Daarnaast wil ik alle participanten bedanken voor hun deelname aan het onderzoek. Zonder hun waardevolle input en bereidheid om tijd vrij te maken voor de vragenlijst, zou dit onderzoek er mogelijk niet zijn geweest. Tot slot wil ik mijn medestudent Katharina Rozemarijn Zijlstra bedanken voor de fijne samenwerking, support en feedback op elkaars werk.

Ik wens u veel leesplezier toe,

Frederike Mosch

Bennekom, mei 2023

Samenvatting

In de afgelopen tien jaar is het gebruik van social media wereldwijd sterk toegenomen. Deze groei biedt adolescenten meer mogelijkheden om sociale vergelijkingen te maken, wat negatieve gevolgen kan hebben. Sociale vergelijkingen kunnen worden onderverdeeld in opwaartse en neerwaartse sociale vergelijkingen. Hoewel neerwaartse sociale vergelijkingen in verband worden gebracht met een positief lichaamsbeeld, kan opwaartse sociale vergelijking leiden tot een negatief lichaamsbeeld. Het doel van dit onderzoek was om in kaart te brengen of er een verband bestaat tussen het passief gebruik van social media en het lichaamsbeeld van adolescenten en of dit verband wordt gemedieerd door opwaartse sociale vergelijkingen. Er is gebruik gemaakt van een cross-sectioneel onderzoeksdesign waarbij 85 Nederlandse adolescenten in de leeftijd van 16 tot 18 jaar een online vragenlijst hebben ingevuld via Qualtrics. Een mediatie-analyse werd uitgevoerd met behulp van de *PROCESS*-macro in SPSS. De resultaten suggereren dat er geen verband bestaat tussen passief socialmediagebruik en lichaamsbeeld. Echter, het indirecte verband was wel significant. Dit laat zien dat meer passief socialmediagebruik meer opwaartse sociale vergelijking voorspelt, wat op zijn beurt een negatiever lichaamsbeeld voorspelt. Deze bevindingen benadrukken het belang van het focussen op opwaartse sociale vergelijking als een cruciale factor in preventie en interventie.

Trefwoorden: passief socialmediagebruik, lichaamsbeeld, opwaartse sociale vergelijking, adolescenten

Abstract

In the past ten years, the use of social media has increased worldwide. This growth gives adolescents more opportunities to make social comparisons, which can have negative consequences. Social comparisons can be divided into upward and downward social comparisons. While downward social comparisons are associated with a positive body image, upward social comparison can lead to a negative body image. The aim of this study was to determine whether there is an association between passive social media use and adolescent body image and whether this association is mediated by upward social comparisons. A cross-sectional research design was used in which 85 Dutch adolescents aged 16 to 18 completed an online questionnaire through Qualtrics. A mediation analysis was performed using the *PROCESS*-macro in SPSS. The results suggest that there is no significant association between passive social media use and body image. However, the indirect association was significant. This indicates that more passive social media use predicts more upward social comparison, which in turn predicts a more negative body image. These findings highlight the importance of focusing on upward social comparison as a critical factor in prevention and intervention.

Keywords: passive social media use, body image, upward social comparison, adolescents

Passief gebruik van social media en het lichaamsbeeld: De rol van opwaartse sociale vergelijking

Afgelopen tien jaar is het socialmediagebruik wereldwijd enorm gegroeid. Dit heeft geleid tot de eerste generatie jongeren die in een digitaal tijdperk zijn opgegroeid (Jarman et al., 2021). Tegenwoordig heeft ongeveer 95% van de jongeren toegang tot een smartphone en 70% gebruikt social media meerdere malen per dag (Roberts et al., 2022). Er zijn twee mogelijkheden om social media te gebruiken, namelijk passief of actief. Er is sprake van passief socialmediagebruik wanneer mensen voornamelijk scrollen zonder op content te reageren, voorkeur hebben om profielen te bekijken en zelf beperkt content plaatsen (Frison & Eggermont, 2016; Rousseau et al., 2017). Daarentegen is er sprake van actief socialmediagebruik wanneer mensen zelf content plaatsen, commentaar geven op profielen van anderen en veel interactie hebben met medegebruikers (Frison & Eggermont, 2016). Het delen van afbeeldingen is de laatste jaren een steeds populairdere functie van socialmediaplatforms geworden (Bell, 2019). Socialmediaplatforms die gericht zijn op het delen van foto's nodigen gebruikers uit om op uiterlijk gerichte inhoud te posten (Schreurs & Vandenbosch, 2022). Verschillende onderzoeken wijzen uit dat social media een moderne bron van druk op het uiterlijk is (Roberts et al., 2022). Daarnaast is de adolescentie een kritieke periode waarin individuen kwetsbaarder zijn voor externe invloeden zoals social media (Jarman et al., 2021). Hierdoor suggereert steeds meer wetenschappelijk onderzoek dat socialmediagebruik een risico vormt voor ontevredenheid over het lichaamsbeeld bij adolescenten (Jarman et al., 2021; Markey & Daniels, 2022; Schreurs & Vandenbosch, 2022; Seekis et al., 2020; Tiggemann, 2022). Lichaamsbeeld wordt gedefinieerd als subjectieve gedachten en gevoelens die worden ervaren in relatie tot iemands uiterlijk (Jarman et al., 2021). De drang om het perfecte lichaam te bereiken kan een ernstige bedreiging vormen voor de gezondheid (Ho et al., 2016). Ontevredenheid over het lichaam wordt geassocieerd met de ontwikkeling van een verscheidenheid aan psychiatrische problemen bij adolescenten, waaronder depressieve symptomen, zelfmoordgedachten en zelfmoordneigingen (Roberts et al., 2022). Daarnaast is lichaamsontevredenheid een voorspeller voor het ontwikkelen van een eetstoornis (Bissonette Mink & Szymanski, 2022; Ho et al., 2016; Roberts et al., 2022). Verdere verkenning van de samenhang tussen lichaamsontevredenheid en social media is gerechtvaardigd vanwege de stijgende cijfers op psychiatrische problemen (Roberts et al., 2022). Het huidige onderzoek richt zich specifiek op passief socialmediagebruik, omdat uit onderzoek is gebleken dat frequenter kijken naar selfies gerelateerd is aan een negatiever

lichaamsbeeld, terwijl frequenter plaatsen van selfies geassocieerd wordt met een positiever lichaamsbeeld (Jarman et al., 2022).

Passief socialmediagebruik, lichaamsbeeld en sociale vergelijking

Net als bij traditionele media wordt het negatieve effect van social media op het psychisch welzijn over het algemeen toegeschreven aan het proces van sociale vergelijking (Tiggemann, 2022). Mensen hebben een aangeboren drang om sociale vergelijkingen te maken, wat inhoudt dat mensen zichzelf evalueren op basis van anderen (Lewin et al., 2022). De sociale vergelijkingstheorie van Festinger (1954) stelt dat mensen behoefte hebben om hun eigen attitudes en kenmerken te vergelijken met die van anderen. De mogelijkheden voor het maken van sociale vergelijkingen zijn met de komst van social media sterk toegenomen (Feinstein et al., 2013). Uit eerder onderzoek blijkt dat passief socialmediagebruik in verband kan worden gebracht met een grotere neiging tot sociale vergelijking (Yue et al., 2022). Sociale vergelijking kent twee vormen, namelijk neerwaarts en opwaarts. Neerwaartse vergelijkingen treden op wanneer iemand zichzelf vergelijkt met een ander die als minder beschouwd wordt dan het individu zelf (Verduyn et al., 2020). Onderzoek toont aan dat bij het maken van neerwaartse vergelijkingen het lichaamsbeeld van een persoon positiever is (Gilbert et al., 1995). Opwaartse vergelijking vindt daarentegen plaats wanneer iemand zichzelf vergelijkt met iemand die als superieur wordt beschouwd (Schreurs & Vandenbosch, 2022). Opwaartse vergelijking kan voor sommige gebruikers negatieve gevolgen hebben, zoals zorgen omtrent het lichaamsbeeld (Seekis et al., 2020). Iemand kan zich bijvoorbeeld na het zien van een foto van een superieure ander onzekerder gaan voelen over zijn/haar eigen lichaam (Gilbert et al., 1995). Ridolfi et al. (2011) richtte zich in een Ecologisch Momentary Assessment (EMA: longitudinaal onderzoek met meerdere korte meetmomenten per dag) niet op social media, maar onderzocht live uitgezonden of gedrukte mediabeelden. In deze studie vulden 93 vrouwen vragenlijsten in om de aard, frequentie en gevolgen van uiterlijkgerichte sociale vergelijkingen te beoordelen. Zij ontdekten dat opwaartse vergelijkingen met mediabeelden werden geassocieerd met frequentere lichaamscontroles om gewicht en vorm te beoordelen en meer negatieve gevoelens, waaronder schuldgevoelens en lichaamsontevredenheid (Ridolfi et al., 2011). Feltman en Szymanski (2017) ontdekten dat opwaartse sociale vergelijkingen een mediërende rol speelde in het verband tussen Instagramgebruik en een negatiever lichaamsbeeld. Een kanttekening bij dit onderzoek is dat alleen vrouwen van middelbare leeftijd werden onderzocht. In een EMA toonden Fardouly et al. (2017) aan dat adolescenten dagelijks voornamelijk opwaartse sociale vergelijkingen maken op social media. Eveneens werd aangetoond dat opwaartse sociale vergelijkingen op

OPWAARTSE SOCIALE VERGELIJKING IN DE RELATIE TUSSEN PASSIEF SOCIALMEDIAGEBRUIK EN LICHAAMSBEELD BIJ ADOLESCENTEN

social media extremer waren en meer samenhangen met een lagere tevredenheid over het uiterlijk dan opwaartse vergelijkingen in het dagelijkse leven (Fardouly et al., 2017). Dit komt mogelijk doordat socialmediaplatforms faciliteiten aanbieden voor het bewerken van foto's (Bell, 2019). Hierdoor kunnen gebruikers zichzelf zo mooi mogelijk presenteren (Schreurs & Vandenbosch, 2022). Vaak wordt op social media een geïdealiseerde versie van het uiterlijk afgebeeld, waardoor gebruikers de neiging hebben om opwaartse vergelijkingen te maken (Barron et al., 2021; Schreurs & Vandenbosch, 2022). Vanwege de onrealistische aard van uiterlijke idealen zullen personen die zichzelf hiermee vergelijken waarschijnlijk het gevoel hebben dat zij niet met dit ideaal overeenkomen, wat resulteert in lagere niveaus van lichaamstevredenheid (Jarman et al., 2021; Saiphoo & Vahedi, 2019; Schreurs & Vandenbosch, 2022; Stieger et al., 2022).

Huidig onderzoek

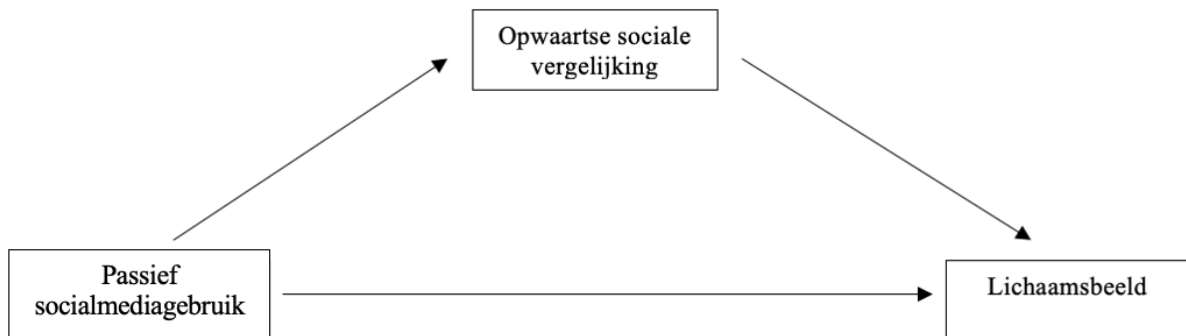
Bovenstaande literatuur veronderstelt dat passief socialmediagebruik samenhangt met een negatiever lichaamsbeeld en dat het maken van opwaartse sociale vergelijkingen hier een mogelijke rol in speelt (Jarman et al., 2021; Saiphoo & Vahedi, 2019; Schreurs & Vandenbosch, 2022; Stieger et al., 2022). Het huidige onderzoek richt zich op de empirische toetsing van deze veronderstelling en tracht een bijdrage te leveren aan de wetenschappelijke kennis omtrent de mogelijke negatieve gevolgen van passief socialmediagebruik. Inzicht in deze gevolgen en de mechanismen die deze gevolgen kunnen verklaren, kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van preventieve interventies om negatieve effecten van social media te voorkomen (Tiggemann, 2022). Daarnaast markeert de adolescentie een zwaarwegende ontwikkelingsperiode waarin interventies om een gezonder lichaamsbeeld te bevorderen nuttig zijn (Jung et al., 2022). Nader onderzoek is nodig, omdat veel onderzoeken naar de relatie tussen social media en lichaamsbeeld met name vrouwelijke deelnemers bevatten (Barron et al., 2021; Fardouly et al., 2017; Jung et al., 2022; Schreurs & Vandenbosch, 2022). De hoeveelheid studies die zowel mannelijke als vrouwelijke deelnemers bevatten zijn relatief kleiner (Chua et al., 2023; Ho et al., 2016; Van Oosten et al., 2023). Het huidige onderzoek zal inzicht geven in beide geslachten. Daarnaast hebben veel studies zich gericht op één socialmediaplatform, voornamelijk Facebook. Gezien het toenemende gebruik van andere socialmediaplatforms door adolescenten, is het belangrijk om deze platforms ook mee te nemen in onderzoek (Fardouly & Vartanian, 2016). In dit onderzoek wordt uitgegaan van alle socialmediaplatforms die adolescenten gebruiken waar afbeeldingen op gedeeld kunnen worden, zoals Facebook, TikTok, Snapchat en Instagram. Verder zal uitsluitend gekeken worden naar passief socialmediagebruik, omdat uit de literatuur blijkt dat vooral passief

OPWAARTSE SOCIALE VERGELIJKING IN DE RELATIE TUSSEN PASSIEF SOCIALMEDIAGEBRUIK EN LICHAAMSBEELD BIJ ADOLESCENTEN

socialmediagebruik een positieve relatie heeft met lichaamsontevredenheid (Jung et al., 2022; Roberts et al., 2022; Schreurs & Vandenbosch, 2022; Tiggemann, 2022). Op basis van bovenstaande literatuur zijn de volgende onderzoeksvragen en hypothesen opgesteld: De hoofdvraag luidt: “Is er een relatie tussen passief socialmediagebruik en lichaamsbeeld van adolescenten tussen de 16 en 18 jaar oud en wordt deze relatie gemedieerd door opwaartse sociale vergelijkingen?”. Mede door de bevindingen van eerdere onderzoeken luidt de eerste hypothese dat meer passief socialmediagebruik samenhangt met een negatiever lichaamsbeeld bij adolescenten (H1). De tweede hypothese veronderstelt dat er een indirecte relatie is tussen meer passief socialmediagebruik en een negatiever lichaamsbeeld van adolescenten via een hogere mate van opwaartse sociale vergelijking (H2).

Figuur 1

Mediatie-Effect van Opwaartse Sociale Vergelijking op de Relatie tussen Passief Socialmediagebruik en Lichaamsbeeld

Methoden

Participanten

Aan het onderzoek hebben 85 Nederlandse adolescenten tussen de 16 en 18 jaar oud ($M = 17.25$, $SD = 0.81$) deelgenomen, waarvan 16 missende data. De vragenlijst werd door 43 meisjes (50.6%), 24 jongens (28.2%) en 2 non-binaire personen (2.4%) ingevuld. Uiteindelijk bleken 39 participanten de vragenlijst onvolledig te hebben beantwoord en zijn verwijderd uit de dataset. Hierdoor bestond de uiteindelijke steekproef uit 46 participanten, waarvan 31 meisjes (67.4%) en 15 jongens (32.6%) ($M = 17.30$, $SD = 0.79$). De gesproken taal binnen de steekproef is Nederlands. De participanten zijn geworven middels een combinatie van een gemaksteekproef en een sneeuwbalsteekproef. De vragenlijst is verspreid door kennissen direct te benaderen, waarbij zij de vragenlijst online hebben doorgestuurd naar leeftijdsgenoten. Scholen die onderwijs aanbieden aan adolescenten tussen de 16 en 18 jaar op

OPWAARTSE SOCIALE VERGELIJKING IN DE RELATIE TUSSEN PASSIEF SOCIALMEDIAGEBRUIK EN LICHAAMSBEELD BIJ ADOLESCENTEN

vmbo-, havo-, vwo-, mbo-, hbo- en wo-niveau in Nederland werden uitgenodigd deel te nemen. Adolescenten werden middels een antwoordoptie in de vragenlijst gevraagd of zij beschikten over een social-media-account en of zij binnen de leeftijds categorie van 16-18 jaar vielen. Indien zij niet aan deze criteria voldeden, werden ze niet in staat gesteld de resterende vragen te beantwoorden en werden ze uitgesloten van deelname.

Procedure

De huidige studie betreft een cross-sectioneel, kwantitatief onderzoek. Participanten zijn alvorens het onderzoek geïnformeerd over het doel en de procedure. Er is een online vragenlijst opgesteld in Qualtrics. Voorafgaand aan het onderzoek werden participanten er expliciet op gewezen dat deelname vrijwillig is en dat zij zich elk moment konden terugtrekken uit het onderzoek. Tevens is om actieve toestemming gevraagd middels een antwoordoptie in de vragenlijst, waarbij participanten konden aangeven of zij wel of niet wilden deelnemen. De vragenlijst bevatte meerdere concepten, omdat het onderzoek met meerdere studenten samen is uitgevoerd. Het kostte participanten ongeveer 15-20 minuten om de vragenlijst in te vullen en er werd geen compensatie voor deelname aangeboden. Voor het huidige onderzoek waren alleen vragen over passief socialmediagebruik, opwaartse sociale vergelijking en lichaamsbeeld van belang. De vragenlijst is individueel op school of in de thuisomgeving van de participanten ingevuld, in afwezigheid van de onderzoekers.

Het onderzoek is goedgekeurd door de *Ethics Committee of the Faculty of Social and Behavioral Science* van de Universiteit Utrecht (FETC22-0370 en #22-2177). Door de procedures en richtlijnen te volgen wordt de privacy en integriteit van de participanten beschermd en worden de validiteit en betrouwbaarheid van de onderzoeksresultaten versterkt.

Meetinstrumenten

Passief socialmediagebruik

Om passief socialmediagebruik te meten is gebruik gemaakt van een aangepaste versie van de Multidimensional Scale of Facebook Use (MSFU) (Frison & Eggermont, 2015). De MSFU is een valide vragenlijst die oorspronkelijk bestaat uit tien items, opgedeeld in drie subschalen, namelijk passief socialmediagebruik, actief privé socialmediagebruik en actief openbaar socialmediagebruik (Frison & Eggermont, 2020). Echter, het huidige onderzoek maakte alleen gebruik van de vijf items over passief socialmediagebruik (voorbeelditem: “Hoe vaak bezoek je een Instagram profiel van een vriend?”). Daarnaast is de MSFU aangepast door items te herformuleren naar social media in plaats van enkel gebruik te maken

OPWAARTSE SOCIALE VERGELIJKING IN DE RELATIE TUSSEN PASSIEF SOCIALMEDIAGEBRUIK EN LICHAAMSBEELD BIJ ADOLESCENTEN

van Facebook in de formulering van de vragen. In de instructie van de vragenlijst waren de socialmediaplatforms, waaronder Facebook, TikTok, Snapchat en Instagram, die participanten in gedachten konden houden bij beantwoording van de vragen beschreven. Vragen werden beantwoord via een vijf-punts Likert-schaal, met antwoordmogelijkheden variërend van 1 (nooit) tot 5 (altijd). Een passieve social media score is berekend door het gemiddelde te nemen van de vijf items. Een hogere score duidde op meer passief socialmediagebruik. De betrouwbaarheid van de schaal in dit onderzoek is voldoende ($\alpha = .74$).

Lichaamsbeeld

Om te meten hoe participanten over hun lichaam denken is de Body Esteem Scale for Adolescents and Adults (BESAA) gebruikt (Mendelson et al., 2001). De BESAA is een valide vragenlijst om lichaamswaardering te meten (Jung et al., 2022; Mendelson et al., 2001). De oorspronkelijke vragenlijst bestaat uit 23 items, verdeeld over de subschalen uiterlijk (voorbeelditem: “Ik vind het leuk hoe ik eruitzie op foto’s”), gewicht (voorbeelditem: “Ik ben tevreden met mijn gewicht”) en attributie (voorbeelditem: “Mensen van mijn eigen leeftijd vinden mijn uiterlijk leuk”). In het huidige onderzoek is sprake geweest van een misverstand waardoor slechts 22 vragen zijn opgenomen. Als gevolg hiervan is de vraag “Ik hou van mijn gewicht” verwijderd. Participanten antwoordden via een vijf-punts Likert-schaal met antwoordmogelijkheden variërend van 1 (nooit) tot 5 (altijd). Negatief geformuleerde items (voorbeelditem: “Er zijn veel dingen die ik aan mijn uiterlijk zou veranderen als het kon”) werden omgekeerd gescoord (Roberts et al., 2022). De score voor lichaamsbeeld werd berekend door het gemiddelde te nemen van de 22 items. Hogere scores weerspiegelden een grotere waardering voor het lichaam (Jarman et al., 2021). De betrouwbaarheid van de schaal in dit onderzoek is goed ($\alpha = .86$).

Opwaartse sociale vergelijking

Om opwaartse sociale vergelijking te meten is gebruikt gemaakt van een aangepaste versie de Upward Physical Appearance Comparison Scale (UPACS) (O’Brien et al., 2009). De UPACS bestaat uit tien items om de neiging van iemand om zichzelf te vergelijken met aantrekkelijker individuen te beoordelen (Schaefer & Thompson, 2014). Uit onderzoek is gebleken dat de UPACS een goede constructvaliditeit heeft (O’Brien et al., 2009). Er zijn vier items verwijderd, omdat deze items betrekking hebben op sportevenementen, feestjes, filmsterren en modellen en niet konden worden aangepast naar de context van social media (voorbeelditems: “Op het strand of bij sportevenementen vraag ik mij af of mijn lichaam net zo aantrekkelijk is als dat van de mensen die ik daar zie” en “Ik merk dat ik erover nadenk of mijn eigen uiterlijk goed te vergelijken is met het uiterlijk van modellen en filmsterren”).

OPWAARTSE SOCIALE VERGELIJKING IN DE RELATIE TUSSEN PASSIEF SOCIALMEDIAGEBRUIK EN LICHAAMSBEELD BIJ ADOLESCENTEN

Daarnaast bleek uit literatuur dat met name sociale vergelijking met vrienden op social media positief significant geassocieerd werd met lichaamsontevredenheid bij adolescenten (Ho et al., 2016). Hierdoor droegen items over modellen en filmsterren niet bij aan beantwoording van de onderzoeksvraag. De vragenlijst bestond uiteindelijk uit zes items en is aangepast door de context van de items te herformuleren naar social media. In de instructie van de vragenlijst zijn de socialmediaplatforms, waaronder Facebook, TikTok, Snapchat en Instagram, die participanten in gedachten kunnen houden bij het beantwoorden van de vragen beschreven. Een voorbeelditem uit de aangepaste vragenlijst is: “Ik vergelijk mezelf op social media met degenen die er beter uitzien dan ik, in plaats van met degenen die er niet beter uitzien”. Participanten antwoordden via een vijf-punts Likert-schaal met antwoordmogelijkheden variërend van 1 (helemaal niet mee eens) tot 5 (helemaal mee eens). Een score voor opwaartse sociale vergelijking werd berekend door het gemiddelde te nemen van de zes items. Een hogere score duidde op een grotere neiging om opwaartse sociale vergelijkingen te maken (Bissonette Mink & Szymanski, 2022). De betrouwbaarheid van de schaal in dit onderzoek is goed ($\alpha = .94$).

Analyseplan

Voor het analyseren van de gegevens werd het programma SPSS versie 28.0 gebruikt. Allereerst werden de beschrijvende statistieken geanalyseerd en werd gekeken of de variabelen met elkaar samenhangen via Pearson correlaties. Vervolgens zijn de assumpties van een lineaire regressieanalyse gecontroleerd met behulp van parametrische testen geschikt voor variabelen op minimaal intervalniveau (Field, 2018). De datapunten vormden een rechte lijn in het spreidingdiagram, waardoor geconcludeerd kon worden dat er sprake was van lineariteit. Er werden geen uitschieters gevonden (*Standardized residuals* maximum = 1.68, *Malahanobis distance* = 7.87, *Cook's distance* = .30). Daarnaast werden de assumpties voor multicollineariteit (*VIF* < 10, *Tolerance* > .2) in acht genomen. De tolerantiewaarden van de variabelen (*passief socialmediagebruik* = .79 en *opwaartse sociale vergelijking* = .79) lagen boven de drempelwaarde van 0.2 voor multicollineariteit. Daarnaast was de variantie-inflatie factor (VIF) van de variabelen (*passief socialmediagebruik* = 1.27 en *opwaartse sociale vergelijking* = 1.27) lager dan de grenswaarde van 10, wat geen problemen met de multicollineariteit suggereert. Eveneens werd aan normaalverdeling van de gestandaardiseerde restwaarden (in het PP-plot lagen de datapunten langs de diagonale lijn) voldaan en was er sprake van homoscedasticiteit (de spreiding van lichaamsbeeld bleef constant over verschillende waarden van passief socialmediagebruik).

OPWAARTSE SOCIALE VERGELIJKING IN DE RELATIE TUSSEN PASSIEF SOCIALMEDIAGEBRUIK EN LICHAAMSBEELD BIJ ADOLESCENTEN

Er is een mediatieanalyse (model 4) met behulp van *PROCESS*-macro uitgevoerd om de hypothesen te toetsen (Hayes, 2017). In het huidige onderzoek was passief socialmediagebruik de onafhankelijke variabele, lichaamsbeeld de afhankelijke variabele en opwaartse sociale vergelijking de mediator. Alle variabelen waren van interval meetniveau. Er is een p -waarde van $< .05$ gehanteerd om vast te stellen of de resultaten significant waren. Om te concluderen of er sprake was van mediatie, werd gekeken naar het betrouwbaarheidsinterval van het indirecte effect. Wanneer de waarde 0 buiten het betrouwbaarheidsinterval van 95% valt is er sprake van een significant mediatie-effect.

Resultaten

Beschrijvende statistieken

In Tabel 1 zijn de beschrijvende statistieken weergegeven voor lichaamsbeeld, passief socialmediagebruik en opwaartse sociale vergelijking. Daarnaast zijn de Pearson correlaties tussen de variabelen getest. Er werd geen significant verband gevonden tussen passief socialmediagebruik en lichaamsbeeld ($r = -.231, p = .122$). Opwaartse sociale vergelijking en lichaamsbeeld waren significant en negatief gecorreleerd ($r = -.552, p < .001$). Dit impliceert dat een hogere mate van opwaartse sociale vergelijking samenhangt met een negatiever lichaamsbeeld. Passief socialmediagebruik en opwaartse sociale vergelijking waren eveneens significant maar positief gecorreleerd ($r = .458, p = .001$). Dit betekent dat meer passief socialmediagebruik samengaat met een hogere mate van sociale vergelijking.

Tabel 1

Beschrijvende Statistieken voor Lichaamsbeeld, Opwaartse Sociale Vergelijking en Passief Socialmediagebruik (N = 46)

Variabelen	<i>Min</i>	<i>Max</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
Lichaamsbeeld	44	94	72.50	11.69
Opwaartse sociale vergelijking	6	26	14.46	6.02
Passief socialmediagebruik	10	24	15.85	2.93

Mediatieanalyse

In de *PROCESS* mediatie-analyse werd allereerst gekeken of er een verband was tussen meer passief socialmediagebruik en een negatiever lichaamsbeeld. Het model bleek niet significant $F(1, 44) = 2.49, p = .122, R^2 = .054$. Er was geen significant effect van passief

OPWAARTSE SOCIALE VERGELIJKING IN DE RELATIE TUSSEN PASSIEF SOCIALMEDIAGEBRUIK EN LICHAAMSBEELD BIJ ADOLESCENTEN

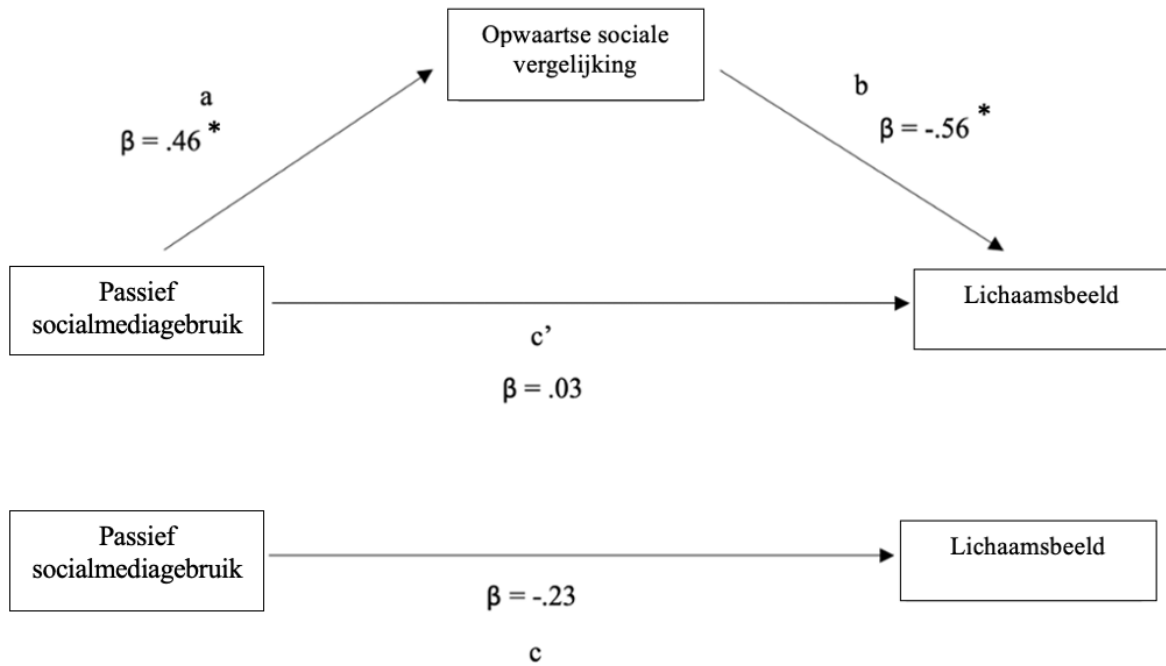
socialmediagebruik op lichaamsbeeld (pad c) ($t(45) = -1.58$, $b = -0.92$, $B_{SE} = 0.59$, $\beta = -.23$, 95% CI = [-2.10, 0.26], $p = .122$).

Daarentegen blijkt het model met passief socialmediagebruik als voorspeller van opwaartse sociale vergelijking significant, $F(1, 44) = 11.66$, $p = .001$, $R^2 = .210$. Er was een significant effect van passief socialmediagebruik op opwaartse sociale vergelijking (pad a) ($t(45) = 3.41$, $b = 0.94$, $B_{SE} = 0.28$, $\beta = .46$, 95% CI = [0.39, 1.50], $p = .001$). Dit betekent dat hoe meer adolescenten passief social media gebruiken, hoe meer zij gebruik maken van opwaartse sociale vergelijking. Het model waarin socialmediagebruik en opwaartse sociale vergelijking predictors zijn van lichaamsbeeld is eveneens significant $F(2, 43) = 9.44$, $p = <.001$, $R^2 = .305$. Tussen opwaartse sociale vergelijking en lichaamsbeeld is een significante relatie gevonden (wanneer gecontroleerd is voor passief socialmediagebruik) (pad b) ($t(45) = -3.94$, $b = -1.09$, $B_{SE} = 0.28$, $\beta = -.56$, 95% CI = [-1.65, -0.54], $p = <.001$). Dit betekent hoe hoger de mate van opwaartse sociale vergelijking van adolescenten, hoe negatiever hun lichaamsbeeld is. Daarnaast is in dit model ook gebleken dat er geen significant effect is tussen passief socialmediagebruik en lichaamsbeeld wanneer gecontroleerd wordt door opwaartse sociale vergelijking (pad c') ($t(45) = 0.19$, $b = 0.11$, $B_{SE} = 0.57$, $\beta = .03$, 95% CI = [-1.04, 1.26], $p = .853$). De resultaten laten daarnaast een significant indirect mediatie-effect van opwaartse sociale vergelijking op de relatie tussen passief socialmediagebruik en lichaamsbeeld zien ($b = -1.03$, 95% BCa CI = [-1.74, -0.31]). De waarde 0 viel buiten het betrouwbaarheidsinterval van 95%. Dit betekent dat wanneer adolescenten meer gebruik maken van passief social media, zij meer opwaartse sociale vergelijkingen maken en hun lichaamsbeeld negatiever wordt.

Figuur 2

Mediatieanalyse van Passief Socialmediagebruik en Lichaamsbeeld via Opwaartse Sociale Vergelijking

OPWAARTSE SOCIALE VERGELIJKING IN DE RELATIE TUSSEN PASSIEF SOCIALMEDIAGEBRUIK EN LICHAAMSBEELD BIJ ADOLESCENTEN

Noot. $*p < .05$

Discussie

Het doel van het huidige onderzoek was om te onderzoeken of er een relatie bestaat tussen passief socialmediagebruik en het lichaamsbeeld van adolescenten tussen de 16 en 18 jaar en of deze relatie wordt gemedieerd door opwaartse sociale vergelijking. Onderzoek hiernaar is essentieel vanwege stijgende cijfers op psychiatrische problemen (Roberts et al., 2022). De huidige kennis omtrent factoren die negatieve effecten van socialmediagebruik beïnvloeden, blijft ontoereikend ondanks meerdere onderzoeken. Daarnaast vormt de adolescentie een belangrijke ontwikkelingsfase waarin interventies ter bevordering van een gezonder lichaamsbeeld van grote waarde kunnen zijn (Jung et al., 2022). Nieuwe onderzoeken kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van interventie- en preventiemethoden.

Passief socialmediagebruik en lichaamsbeeld

De eerste hypothese veronderstelt dat meer passief socialmediagebruik samenhangt met een negatiever lichaamsbeeld bij adolescenten. Hoewel eerdere onderzoeken een verband aantoonde (Jarman et al., 2022; Rousseau et al., 2017), is er in het huidige onderzoek geen relatie gevonden tussen passief socialmediagebruik en lichaamsbeeld. Om deze reden wordt de hypothese verworpen. Een mogelijke verklaring voor de afwijkende resultaten in vergelijking met andere onderzoeken, is dat in dit onderzoek meerdere socialmediaplatforms centraal staan. In andere onderzoeken staat Facebook centraal (Fardouly et al., 2015; Feinstein

et al., 2013; Rousseau et al., 2017). Op basis van de literatuur werd aanvankelijk verwacht dat het betrekken van meerdere socialmediaplatforms significant resultaat zou opleveren, gezien de groeiende populariteit van andere socialmediaplatforms onder jongeren. Tevens zijn socialmediaplatforms zoals Instagram meer gericht op foto's dan Facebook (Fardouly & Vartanian, 2016). Desalniettemin suggereren de bevindingen van dit onderzoek dat dit niet het geval is. Vervolgonderzoek wordt aanbevolen waarbij meerdere socialmediaplatforms worden onderzocht om te bepalen of dit effect verschilt tussen platforms. Een tweede mogelijke verklaring wordt toegeschreven aan de beslissing om de subschaal Attributie op te nemen in de vragenlijst om het lichaamsbeeld te meten (de BESAA; Mendelson et al., 2001). Deze subschaal is gerelateerd aan hoe anderen het lichaam van een persoon beoordelen, in plaats van hoe een persoon zelf zijn/haar lichaamsbeeld ervaart (voorbeelditem: "Andere mensen vinden dat ik er goed uitzie") (Garbett et al., 2021; Jung et al., 2022). Hierdoor komt deze subschaal niet volledig overeen met de definitie van het lichaamsbeeld, dat betrekking heeft op iemands gedachten en gevoelens over hun uiterlijk (Garbett et al., 2021). Dit heeft mogelijk geleid tot een niet valide en onvoldoende nauwkeurige meting, waardoor de resultaten met voorzichtigheid moeten worden geïnterpreteerd. Ten derde hebben participanten via een Likert-schaal aangegeven hoe vaak ze passief gebruik maken van social media. De interpretatie van Likert-schaal antwoordopties kunnen variëren tussen individuen, wat resulteert in verschillende percepties van wat als veel of weinig wordt beschouwd. Tegenwoordig kunnen mobiele applicaties worden gebruikt om de daadwerkelijke tijd op socialmediaplatforms te meten. Dit biedt een objectievere en nauwkeurigere meting vergeleken met zelfrapportage, aangezien adolescenten mogelijk moeite hebben om hun eigen tijdsbesteding op social media in te schatten (Coyne et al., 2023).

Opwaartse sociale vergelijking als mediator

Het gebrek van een direct effect kan worden gevonden in de mediërende rol van opwaartse sociale vergelijking. Hypothese twee veronderstelt een indirecte relatie tussen meer passief socialmediagebruik en een negatiever lichaamsbeeld van adolescenten via een hogere mate van opwaartse sociale vergelijking. De resultaten van dit onderzoek bevestigen deze hypothese. Er is een verband aangetoond tussen passief socialmediagebruik en opwaartse sociale vergelijking en tussen opwaartse sociale vergelijking en lichaamsbeeld. Deze bevindingen suggereren dat er sprake is van mediatie. Dit ondersteunt bevindingen uit eerdere onderzoeken waar opwaartse sociale vergelijking een mediator bleek van passief socialmediagebruik en lichaamsbeeld (Bissonette Mink & Szymanski, 2022; Feltman &

Szymanski., 2017; Jarman et al., 2021; Seekis et al., 2020). Een mogelijke verklaring hiervoor kan zijn dat gebruikers hun foto's bewerken en een geïdealiseerde versie van het uiterlijk presenteren (Barron et al., 2021; Bell, 2019; Schreurs & Vandenbosch, 2022). Deze onrealistische uiterlijke idealen kunnen ervoor zorgen dat mensen die zichzelf met deze standaarden vergelijken het gevoel hebben dat ze niet aan deze normen voldoen, wat resulteert in lichaamsontevredenheid (Jarman et al., 2021; Saiphoo & Vahedi, 2019; Schreurs & Vandenbosch, 2022; Stieger et al., 2022). De resultaten wijzen erop dat de negatieve effecten op het lichaamsbeeld niet zozeer toe te schrijven zijn aan passief socialmediagebruik op zich, maar eerder aan de manier waarop adolescenten zichzelf met anderen vergelijken. De bevindingen benadrukken de noodzaak om adolescenten bewust te maken van de schadelijke gevolgen van opwaartse sociale vergelijking op social media. Een potentiële strategie hiervoor is het voeren van campagnes zoals Body Positivity, waarbij individuen eerlijkere foto's delen. Onderzoek toont aan dat deze aanpak kan leiden tot vermindering van opwaartse sociale vergelijking en een positiever lichaamsbeeld bevorderen (Fardouly et al., 2023; Rodgers et al., 2022). Vervolgonderzoek wordt aanbevolen waarbij factoren die bijdragen aan opwaartse sociale vergelijking en de wijze waarop adolescenten zichzelf vergelijken met geïdealiseerde beelden worden onderzocht. Deze inzichten kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van gerichte interventies en preventiestrategieën om negatieve mediatie-effecten van opwaartse sociale vergelijking te verminderen (Fardouly et al., 2015; Fardouly et al., 2017).

Sterke punten

Dit onderzoek kent verschillende sterke punten. Allereerst is de betrouwbaarheid van de vragenlijsten groot. Dit betekent dat de vragenlijst een hoge interne consistentie heeft (Taber, 2018). Daarnaast heeft eerder onderzoek zich voornamelijk gericht op passief socialmediagebruik van Facebook. Er is weinig onderzoek gedaan naar andere socialmediaplatforms en hoe dit gebruik samenhangt met lichaamsbeeld en sociale vergelijking. Het huidige onderzoek biedt inzicht in het passieve gebruik van meerdere socialmediaplatforms, waardoor de resultaten als innovatief worden beschouwd binnen de wetenschappelijke kennis over socialmediagebruik. Bovendien werd in eerder onderzoek vooral gekeken naar de mogelijke invloed van passief socialmediagebruik via opwaartse sociale vergelijking op het lichaamsbeeld bij vrouwen. In dit onderzoek is gekeken naar beide geslachten.

Limitaties

Dit onderzoek kent enkele beperkingen. Allereerst is het onderzoeksdesign cross-sectioneel, waardoor het niet mogelijk is om de causaliteit vast te stellen. Er is slechts een momentopname gebruikt, wat betekent dat de richting van een eventueel gevonden verband niet kan worden vastgesteld (Rindfleisch et al., 2008). Om hier meer zekerheid over te krijgen is longitudinaal onderzoek van belang, waarin de vragenlijst op meerdere momenten wordt afgenomen. Longitudinaal onderzoek is minder afhankelijk van toevallige gebeurtenissen. Bovendien kan gekeken worden naar veranderingen in een individu in de loop van tijd, waardoor verschillen binnen een bepaalde periode kunnen worden vastgesteld en de kans op toevallige fouten kleiner wordt. Ten tweede zijn de resultaten alleen van toepassing op Nederlandse jongeren tussen de 16 en 18 jaar, wat de externe validiteit van de bevindingen beperkt. Om de externe validiteit te verhogen zou het onderzoek onder verschillende leeftijdsgroepen of in andere landen kunnen worden afgenomen, zodat er ook een uitspraak gedaan kan worden over andere doelgroepen (Landsheer et al., 2003). Bovendien is de relatief kleine steekproefomvang ($N = 46$) een beperking. Dit kan leiden tot een lagere power waardoor geen kleine of middelgrote effecten gevonden worden (Field, 2018). Het is moeilijker om een significant resultaat te bereiken met een kleine steekproef (Saunders et al., 2011). Een grotere steekproef in vervolgonderzoek kan de generaliseerbaarheid vergroten en wordt aanbevolen. Op die manier kunnen de onderzoeksresultaten betrouwbaarder worden en kan er een meer solide beeld van de populatie worden gevormd.

Conclusie

Met de resultaten uit dit onderzoek wordt een beeld geschetst van de rol van opwaartse sociale vergelijking in het passief socialmediagebruik en het lichaamsbeeld. In het huidige onderzoek is geen direct effect gevonden tussen passief socialmediagebruik en lichaamsbeeld. Desalniettemin werd wel een indirect verband aangetoond via opwaartse sociale vergelijking. De resultaten impliceren dat nader onderzoek nodig is naar de overige factoren die bijdragen aan opwaartse sociale vergelijking en de wijze waarop jongeren zichzelf vergelijken met geïdealiseerde social mediabeelden. Voor de klinische praktijk worden campagnes zoals Body Positivity aangeraden om opwaartse sociale vergelijking op social media te verminderen en een positiever lichaamsbeeld te bevorderen.

Literatuur

- Barron, A. M., Krumrei-Mancuso, E. J., & Harriger, J. A. (2021). The effects of fitspiration and self-compassion Instagram posts on body image and self-compassion in men and women. *Body Image, 37*, 14–27. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2021.01.003>
- Bell, B. T. (2019). “You take fifty photos, delete forty-nine and use one”: A qualitative study of adolescent image-sharing practices on social media. *International Journal of Child-Computer Interaction, 20*, 64–71. <https://doi.org/10.1016/j.ijcci.2019.03.002>
- Bissonette Mink, D., & Szymanski, D. M. (2022). TikTok use and body dissatisfaction: Examining direct, indirect, and moderated relations. *Body Image, 43*, 205–216. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2022.09.006>
- Chua, S. N., Craddock, N., Rodtanaporn, W., Or, F., & Austin, S. B. (2023). Social media, traditional media, and other body image influences and disordered eating and cosmetic procedures in Malaysia, Singapore, Thailand, and Hong Kong. *Body Image, 45*, 265–272. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2023.03.010>
- Coyne, P., Voth, J., & Woodruff, S. J. (2023). A comparison of self-report and objective measurements of smartphone and social media usage. *Telematics and informatics reports*, Article 100061. <https://doi.org/10.1016/j.teler.2023.100061>
- Fardouly, J., Diedrichs, P. C., Vartanian, L. R., & Halliwell, E. (2015). Social comparisons on social media: The impact of Facebook on young women’s body image concerns and mood. *Body Image, 13*, 38–45. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2014.12.002>
- Fardouly, J., Pinkus, R. T., & Vartanian, L. R. (2017). The impact of appearance comparisons made through social media, traditional media, and in person in women’s everyday lives. *Body Image, 20*, 31–39. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2016.11.002>
- Fardouly, J., Slater, A., Parnell, J., & Diedrichs, P. C. (2023). Can following body positive or appearance neutral Facebook pages improve young women’s body image and mood? Testing novel social media micro-interventions. *Body Image, 44*, 136–147. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2022.12.008>
- Fardouly, J., & Vartanian, L. R. (2016). Social media and body image concerns: Current research and future directions. *Current opinion in psychology, 9*, 1–5. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2015.09.005>
- Feinstein, B. A., Hershenberg, R., Bhatia, V., Latack, J. A., Meuwly, N., & Davila, J. (2013). Negative social comparison on Facebook and depressive symptoms: Rumination as a mechanism. *Psychology of Popular Media Culture, 2*(3), 161–170. <https://doi.org/10.1037/a0033111>

OPWAARTSE SOCIALE VERGELIJKING IN DE RELATIE TUSSEN PASSIEF
SOCIALMEDIAGEBRUIK EN LICHAAMSBEELD BIJ ADOLESCENTEN

- Feltman, C. E., & Szymanski, D. M. (2017). Instagram use and self-objectification: The roles of internalization, comparison, appearance commentary, and feminism. *Sex Roles, 78*(5–6), 311–324. <https://doi.org/10.1007/s11199-017-0796-1>
- Festinger, L. (1954). A theory of social comparison processes. *Human Relations, 7*(2), 117–140. <https://doi.org/10.1177/001872675400700202>
- Field, A. (2018). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics* (5th edition). Sage Publications.
- Frison, E., & Eggermont, S. (2015). The impact of daily stress on adolescents' depressed mood: The role of social support seeking through Facebook. *Computers in Human Behavior, 44*, 315-325. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2014.11.070>
- Frison, E., & Eggermont, S. (2016). Gender and Facebook motives as predictors of specific types of Facebook use: A latent growth curve analysis in adolescence. *Journal of Adolescence, 52*(1), 182–190. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2016.08.008>
- Frison, E., & Eggermont, S. (2020). Toward an integrated and differential approach to the relationships between loneliness, different types of Facebook use, and adolescents' depressed mood. *Communication Research, 47*(5), 701–728. <https://doi.org/10.1177/0093650215617506>
- Garbett, K. M., Lewis-Smith, H., Chaudhry, A., Uglik-Marucha, N., Vitoratou, S., Shroff, H., Dhillon, M., & Diedrichs, P. C. (2021). Cultural adaptation and validation of the Body Esteem Scale for Adults and Adolescents for use in English among adolescents in urban India. *Body Image, 37*, 246–254. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2021.02.012>
- Gilbert, P., Price, J., & Allan, S. (1995). Social comparison, social attractiveness and evolution: How might they be related? *New Ideas in Psychology, 13*(2), 149–165. [https://doi.org/10.1016/0732-118x\(95\)00002-x](https://doi.org/10.1016/0732-118x(95)00002-x)
- Hayes, A. F. (2017). Partial, conditional, and moderated mediation: Quantification, inference, and interpretation. *Communication Monographs, 85*(1), 4–40. <https://doi.org/10.1080/03637751.2017.1352100>
- Ho, S. S., Lee, E. W. J., & Liao, Y. (2016). Social network sites, friends, and celebrities: The roles of social comparison and celebrity involvement in adolescents' body image dissatisfaction. *Social Media + Society, 2*(3). <https://doi.org/10.1177/2056305116664216>
- Jarman, H. K., Marques, M. D., McLean, S. A., Slater, A., & Paxton, S. J. (2021). Social media, body satisfaction and well-being among adolescents: A mediation model of

- appearance-ideal internalization and comparison. *Body Image*, 36, 139–148.
<https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2020.11.005>
- Jarman, H. K., McLean, S. A., Griffiths, S., Teague, S., Rodgers, R. F., Paxton, S. J., Austen, E., Harris, E. L., Steward, T., Shatte, A., Le, L. B., Anwar, T., Mihalopoulos, C., Parker, A. G., Yager, Z., & Fuller-Tyszkiewicz, M. (2022). Critical measurement issues in the assessment of social media influence on body image. *Body Image*, 40, 225–236. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2021.12.007>
- Jung, J., Barron, D., Lee, Y. A., & Swami, V. (2022). Social media usage and body image: Examining the mediating roles of internalization of appearance ideals and social comparisons in young woman. *Computers in Human Behavior*, 135, Article 107357. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2022.107357>
- Landsheer, H., 't Hart, H., de Goede, M., & van Dijk, J. (2003). *Praktijkgestuurd onderzoek: Methoden van praktijkonderzoek*. Stenfert Kroese.
- Lewin, K. M., Ellithorpe, M. E., & Meshi, D. (2022). Social comparison and problematic social media use: Relationships between five different social media platforms and three different social comparison constructs. *Personality and Individual Differences*, 199, Article 111865. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2022.111865>
- Markey, C. H., & Daniels, E. A. (2022). An examination of preadolescent girls' social media use and body image: Type of engagement may matter most. *Body Image*, 42, 145–149. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2022.05.005>
- Mendelson, B. K., Mendelson, M. J., & White, D. L. (2001). Body-Esteem Scale for Adolescents and Adults. *Journal of Personality Assessment*, 76(1), 90–106. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa7601_6
- O'Brien, K. S., Caputi, P., Minto, R., Peoples, G., Hooper, C., Kell, S., & Sawley, E. (2009). Upward and downward physical appearance comparisons: Development of scales and examination of predictive qualities. *Body Image*, 6(3), 201–206. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2009.03.003>
- Ridolfi, D. R., Myers, T. A., Crowther, J. H., & Ciesla, J. A. (2011). Do appearance focused cognitive distortions moderate the relationship between social comparisons to peers and media images and body image disturbance? *Sex Roles*, 65(7–8), 491–505. <https://doi.org/10.1007/s11199-011-9961-0>
- Rindfleisch, A., Malter, A. J., Ganesan, S., & Moorman, C. (2008). Cross-sectional versus longitudinal survey research: Concepts, findings, and guidelines. *Journal of Marketing Research*, 45(3), 261–279. <https://doi.org/10.1509/jmkr.45.3.261>

OPWAARTSE SOCIALE VERGELIJKING IN DE RELATIE TUSSEN PASSIEF
SOCIALMEDIAGEBRUIK EN LICHAAMSBEELD BIJ ADOLESCENTEN

- Roberts, S. R., Maheux, A. J., Hunt, R. A., Ladd, B. A., & Choukas-Bradley, S. (2022). Incorporating social media and muscular ideal internalization into the tripartite influence model of body image: Towards a modern understanding of adolescent girls' body dissatisfaction. *Body Image, 41*, 239–247. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2022.03.002>
- Rodgers, R. F., Wertheim, E. H., Paxton, S. J., Tylka, T. L., & Harriger, J. A. (2022). #Bopo: Enhancing body image through body positive social media- evidence to date and research directions. *Body Image, 41*, 367–374. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2022.03.008>
- Rousseau, A., Eggermont, S., & Frison, E. (2017). The reciprocal and indirect relationships between passive Facebook use, comparison on Facebook, and adolescents' body dissatisfaction. *Computers in Human Behavior, 73*, 336–344. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.03.056>
- Saiphoo, A. N., & Vahedi, Z. (2019). A meta-analytic review of the relationship between social media use and body image disturbance. *Computers in Human Behavior, 101*, 259–275. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2019.07.028>
- Saunders, M. N. K., Lewis, P., Thornhill, A., Booij, M., & Verckens, J. P. (2011). *Methoden en technieken van onderzoek*. Pearson Education Benelux.
- Schaefer, L. M., & Thompson, J. K. (2014). The development and validation of the Physical Appearance Comparison Scale-Revised (PACS-R). *Eating Behaviors, 15*(2), 209–217. <https://doi.org/10.1016/j.eatbeh.2014.01.001>
- Schreurs, L., & Vandenbosch, L. (2022). Different interactions with appearance-focused social media content and adolescents' body dissatisfaction: A within-person perspective. *Computers in Human Behavior, 135*, Article 107364. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2022.107364>
- Seekis, V., Bradley, G. L., & Duffy, A. L. (2020). Appearance-related social networking sites and body image in young women: Testing an objectification-social comparison model. *Psychology of Women Quarterly, 44*(3), 377–392. <https://doi.org/10.1177/0361684320920826>
- Stieger, S., Graf, H. M., Riegler, S. P., Biebl, S., & Swami, V. (2022). Engagement with social media content results in lower appearance satisfaction: An experience sampling study using a wrist-worn wearable and a physical analogue scale. *Body Image, 43*, 232–243. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2022.09.009>

OPWAARTSE SOCIALE VERGELIJKING IN DE RELATIE TUSSEN PASSIEF
SOCIALMEDIAGEBRUIK EN LICHAAMSBEELD BIJ ADOLESCENTEN

- Taber, K. S. (2018). The use of Cronbach's Alpha when developing and reporting research instruments in science education. *Research in Science Education*, 48(6), 1273–1296. <https://doi.org/10.1007/s11165-016-9602-2>
- Tiggemann, M. (2022). Digital modification and body image on social media: Disclaimer labels, captions, hashtags, and comments. *Body Image*, 41, 172–180. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2022.02.012>
- Van Oosten, J. M. F., Vandenbosch, L., & Peter, J. (2023). Predicting the use of visually oriented social media: The role of psychological well-being, body image concerns and sought appearance gratifications. *Computers in Human Behavior*, 144, Article 107730. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2023.107730>
- Verduyn, P., Gugushvili, N., Massar, K., Täht, K., & Kross, E. (2020). Social comparison on social networking sites. *Current Opinion in Psychology*, 36, 32–37. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2020.04.002>
- Yue, Z., Zhang, R., & Xiao, J. (2022). Passive social media use and psychological well-being during the COVID-19 pandemic: The role of social comparison and emotion regulation. *Computers in Human Behavior*, 127, Article 107050. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2021.107050>